

N:o 170.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående iständsättande af länsresidenset i Nyköping; gifven Stockholms slott den 19 april 1907.

Under åberopande af bilagda utdrag af protokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att dels för iständsättande och ominredning af länsresidensbyggnaden i Nyköping i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af öfverintendentsämbetet i underdåniga skrivelser den 5 februari och den 5 april innevarande år förordade förslag med i berörda protokoll närmare angifven jämkning dels ock för anordnande inom samma byggnad af värmeledning såväl i landshöfdingens boställslägenheter som ock i länsstyrelsens ämbetslokaler å extra stat för år 1908 anvisa ett anslag af 73,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Carl Swartz.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 19 april 1907.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde vidare:
Jag tillåter mig härmed i underdånighet anmäla uppkommen fråga om reparation och delvis förändrad inredning af den till landshöfdingen i Nyköpings län anslagna bostad i länsresidenset i Nyköping samt om beredande af utvidgade och förbättrade lokaler inom residensbyggnaden åt länsstyrelsen i nämnda län jämte anordnande af värmeledning såväl inom landshöfdingebostaden som ock inom länsstyrelsens lokaler.

Innan jag närmare redogör för de arbeten, hvilka sålunda ifrågasatts till utförande, torde i korthet böra angifvas, på hvad sätt de olika lägenheterna i residensbyggnaden för närvarande äro disponerade. Till

hufvudbyggnaden, belägen med fasaden mot söder, ansluta sig två å norra sidan i omödelbar förbindelse med hufvudbyggnaden uppförda flygelbyggnader, hvardera om två våningar. Hufvudbyggnaden inrymmer utefter hela sin längd två våningar samt å midtpartiet, öfver våningen en trappa upp, tillika en mindre våning, den s. k. attikvåningen. Våningarna på nedra botten och en trappa upp kunna sägas vara disponerade ungefärligen till hälften af landshöfdingen och till andra hälften af länsstyrelsen. Åt landshöfdingen äro sålunda upplåtna alla rummen å nedra botten väster om porthvalfvet med undantag af arkivrummet n:o 14 samt västra delen af våningen en trappa upp, inbegripet, beträffande hvardera våningen, såväl rummen i hufvudbyggnaden som västra flygelbyggnaden. Landshöfdingen disponerar därjämte attikvåningen äfvensom i östra flygelbyggnaden utrymmena å nedra botten, för närvarande använda såsom vedbodur. Af de utaf landshöfdingen disponerade lägenheter hafva sedan länge efter vederbörligt tillstånd varit för landshöfdingens räkning uthyrda dels vissa rum å nedra botten dels ock hela attikvåningen.

De delar af hufvudbyggnaden samt östra flygelbyggnaden, som icke disponeras af landshöfdingen, eller våningen en trappa upp i nämnda flygelbyggnad, hvars nedre del är skild från hufvudbyggnadens bottenvåning genom en portgång, och östra delen af hufvudbyggnadens våningar å nedra botten och en trappa upp äfvensom förberörda arkivrum i bottenvåningens västra del, äro upplåtna åt länsstyrelsen. Landtränteri, landskontor och landtmäterikontor med arkiv äro inrymda å nedra botten samt landshöfdingens ämbetsrum, sessionsal och landskansliet med arkivrum i våningen en trappa upp i hufvud- och flygelbyggnaden.

Den 23—24 oktober 1906 hölls laga af- och tillträdessyn å de åt landshöfdingen anslagna boställslägenheter i residenset mellan f. d. landshöfdingen F. A. Boström, afträdare, och landshöfdingen L. Reuter-skiöld, tillträdare, äfvensom i sammanhang därmed ekonomisk besiktning för utrönande af, hvilka arbeten beträffande landshöfdingens ämbetsrum, länsstyrelsens öfriga lokaler och länsresidensets yttre m. m. borde till intagande i innevarande års generalförslag rörande länet föreslås. Af syneinstrumentet framgår, att synerätten, som förpliktat afträdande boställshafvaren att gälda kostnaden, 12 kronor 50 öre, för vissa mindre reparationsarbeten inom boställslägenheterna, ålagt kronan att låta inom samma lägenheter verkställa arbeten för en beräknad kostnad af sammanlagdt 14,101 kronor 41 öre, samt att behöfliga arbeten för iståndsättande af länsstyrelsens lokaler, länsresidensets yttre m. m. antagits betinga

en kostnad af tillhoppa 7,391 kronor 95 öre. I anledning af en utaf tillträdande boställshafvaren vid synen gjord framställning om vidtagande af åtskilliga mera omfattande förändrings- och andra åtgärder med afseende å boställslägenheterna, däribland införande af värmeledning i desamma, uttalade synerätten den meningen, att omförmälda åtgärder måste anses vara synnerligen lämpliga och ändamålsenliga, hvarvid synerätten särskildt framhållit de till följd af rökgångarnas beskaffenhet betydande olägenheterna med det nuvarande uppvärmningssystemet.

Sedermåra har tillträdande boställshafvaren i en den 26 december 1906 till öfverintendentsämbetet aflåten skrifvelse närmare angifvit de önskemål, han rörande ett mera tidsenligt anordnande af sin ämbetsbostad ansåge sig böra framställa, och därvid anfört följande. Af en landshöfding fordrades, att han skulle på ett värdigt sätt representera inom länet, för hvilket ändamål han måste äga tillgång till en tidsenlig bostad, som åtminstone ej borde vara sämre än en hel del privata bostadshus inom residensstaden, något som emellertid vore fallet med landshöfdingebostället i Nyköping. Den nuvarande entrén med sitt »portlider» och sin synnerligen branta och trånga trappa upp till våningen en trappa upp verkade genast vid inträdet i hög grad nedslående, ett intryck som helt och hållet skulle ändras genom förändringar, åsyftande att erhålla en vacker entré med en varm tambur, hvarifrån en smakfull och bekväm trappa skulle leda upp genom husets båda våningar, hvarvid i första våningen ingångar kunde beredas såväl till landshöfdingens ämbetsrum som till gästrum och själfva bostadvåningen. Matsalen, som visat sig otillräcklig vid större festligheter, borde erhålla välbehöflig tillökning genom tillägg af det bredvidliggande skåprummet. Genom borttagande af väggen mellan rummen n:ris 51 och 52 kunde erhållas *ett* större och lämpligare rum än de två nuvarande, som vore omotiveradt små. En anordning, hvarigenom sofoch gästrum förlades till våningen två trappor upp, skulle medföra åtskilliga fördelar, i det att dels rummen därstädes, såsom belägna högre och mot söder, vore sundare såsom sofrum, dels bostaden blefve mera koncentrerad på höjden, hvilket gifvetvis vore en fördel i betraktande af residensets i alla händelser onaturliga längd, dels ock värmeledningsanordningar läte sig bättre genomföras. Höjning af våningens två trappor upp fönster, som voro anbragta nästan nere vid golfvet, vore så godt som nödvändig och syntes icke menligt inverka på byggnadens utseende. På grund af residensbyggnadens betydande längd och få skorstenar vore rökgångarna på ett synnerligen otillfreds-

ställande sätt anordnade. På vinden låge nämligen, i det närmaste horisontalt, pipor af en onaturlig längd, hvaraf följden också blefve den, att åtskilliga eldstäder ej kunde användas af brist på drag och att stora massor af sot samlades, hvarjämte röklukt dagligen förnummes i rummen. Dessa olägenheter skulle kunna afhjälpas genom värmeledning med varmt vatten, för hvilket ändamål nödig panna kunde anbringas i därför tillgängligt utrymme i källaren.

Tillträdande boställshafvaren har därefter i särskild till öfverintendentsämbetet ställd skrift förklarad, att, om centraluppvärmning komme att uti hans bostadsväning anordnas, han vore villig att under sin tjänstetid å anläggningskostnaden erlægga skälig ränta jämte amortering. Därjämte har till ämbetet öfverlämnats af två ritningar åtföljdt kostnadsförslag till iståndsättande af landshöfdingbostaden i Nyköping, upptagande såväl de arbeten, som vid laga af- och tillträdesynen ålagts kronan att verkställa, som ock i hufvudsak de åtgärder, om hvilkas utförande tillträdande boställshafvaren i sin förenämnda skrifvelse den 26 december 1906 gjort framställning. Kostnaden för samtliga dessa arbeten skulle enligt nämnda kostnadsförslag uppgå till 38,400 kronor — däraf 7,000 kronor beräknats åtgå för anordnande af värmeledning — eller 24,298 kronor 59 öre mer än det kronan vid omförmälda syneförrättning påsynade omkostnadsbelopp.

I yttrande, som Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Södermanlands län i skrifvelse till öfverintendentsämbetet den 21 sistlidne januari afgifvit, har Kungl. Maj:ts befallningshafvande väl icke haft något att erinra mot de af tillträdande boställshafvaren begärda förbättringarna beträffande ämbetsbostaden, men dock ansett sig böra anmärka, att residenset i följd af de sättningar, som flerstädes inom byggnaden tidt och ofta visat sig uppstå, måste antagas, åtminstone hvad de båda sidopartierna anginge, vara uppfördt på mycket dålig grund. Därtill komme, att rökgångarna från flera eldstäder vore framdragna genom väggarna till rummen och å vinden genom murade, horisontelt liggande långa murstenstrummor, hvilket allt syntes vara förenadt med eldfara och vid eldning ofta vållade, att röken sloge in i rummen. Arkiven förvarades i rum, som icke kunde uppvärmas, och tjänsterummen, synnerligast de mot norr belägna, vore mycket kalla och otidsenliga med otillräckligt utrymme, i hvilket hänseende särskildt framhållits, att ett och samma rum måste användas till tjänsterum åt två ordinarie och två extra ordinarie landskontorister samt en vaktmästare och tillika tjäna såsom genomgångsrum till ränteriet äfvensom till landskamrerarens och länsbokhållarens tjänsterum. Med anledning af de brister, som

sålunda vidlåde residenset i dess helhet och som nödvändiggjorde dryg underhållskostnad, ansåge Kungl. Maj:ts befallningshafvande för sin del det vara tjänligast, att det nuvarande residenset nedrefves och nytt tidsenligt residenshus uppfördes med användande därvid af de dugliga arbetsmaterialierna i det gamla.

I underdånig skrifvelse den 5 sistlidne februari, hvarmed förutnämnda syneinstrument samt öfriga omförmälda handlingar jämte ritningar och kostnadsförslag äfvensom Kungl. Maj:ts befallningshafvandes yttrande till Kungl. Maj:t öfverlämnats, har öfverintendentsämbetet meddelat, att ämbetsverkets chef, öfverintendenten Möller, besökt orten för inhämtande af närmare upplysningar angående beskaffenheten af residensbyggnaden och vid denna besiktning kommit till förvisning därom, att, om än byggnaden till vissa delar vore belägen på mindre god grund och, särskildt hvad rökgångsanordningarna och inredningen af vissa utaf länsstyrelsens ämbetslokaler anginge, nu lede af icke oväsentliga brister, dessa dock icke vore af den genomgripande art, att de med fog kunna sägas nödvändiggjöra den radikala åtgärden att nedrifva byggnaden. Tvifvelsutän vore det, anför ämbetet vidare, möjligt att genom förändringar bereda större utrymme och bekvämlighet åt länsstyrelsen äfvensom att stärka grunden, där sådant kunde vara erforderligt; och genom anläggande, på sätt tillträdande boställshafvaren begärt, af värmeledning i vissa af boställets rum skulle faran och olägenheterna af de nuvarande anordningarna beträffande skorstensstockar m. m. i betydande mån aflägsnas. Om också en nöjaktig omändring af residensbyggnaden till alla dess delar komme att betinga ett högst afsevärdt belopp, så blefve dock en dylik åtgärd betydligt billigare för statsverket än att låta uppföra ett nytt länsresidens.

Under sådana omständigheter hade öfverintendentsämbetet funnit skäl föreligga att påkalla Kungl. Maj:ts pröfning af frågan om istandsättande af de åt landshöfdingen upplätta boställslägenheter. Och då, efter hvad öfverintendenten Möller vid nyssnämnda besök på platsen jämväl varit i tillfälle att nogsamtt iakttaga, berörda ämbetsbostad för närvarande befunne sig i ett ur olika synpunkter särdeles otillfredsställande skick med särskildt kännetecken af en synnerligt hög grad af otidsenlighet, har öfverintendentsämbetet för sin del ansett orsak till erinran icke förefinnas mot de anordningar, tillträdande boställshafvaren enligt det af honom slutligen framlagda förslag begärt utöfver hvad lagligen pröfvats böra tillkomma kronan att verkställa.

Vid granskning af de uppgjorda kostnadsberäkningarna beträffande de ifrågasatta arbetena, hvilka beräkningar, som nämndt, slutade på ett

belopp af	kronor 38,400: —
hade öfverintendentsämbetet funnit, att därtill borde läggas följande antingen uteglömda eller för lågt upptagna belopp, nämligen:	
för anordnande af skjutdörrar i matsalen n:o 59	» 600: —
» målning i badrummet n:o 72	» 60: —
» nytt tak i förenämnda matsal n:o 59	» 146: —
» nytt tak i det nybildade större rummet n:o 51-52	» 60: —
» för lågt beräknad kostnad för parkettgolf i samma matsal n:o 59, tillägg	» 289: —
» för lågt beräknad kostnad för anordnande af mat-hiss, tillägg	» 150: —
» för lågt beräknad kostnad för ritningar, upp-rättande af beskrifningar, tillsyn och oförut-sedda utgifter — därför i beräkningarna upp-tagits i fyra särskilda poster ett sammanlagdt belopp af 1,248 kronor 47 öre — ytterligare	» 2,595: —
Omkostnadssumman i sin helhet skulle då komma att belöpa sig till	kronor 42,300: —
från hvilket belopp emellertid syntes kunna dragas för förenklade anordningar i afseende å begärda spisar i rummen n:ris 53 och 59	» 300: —
i hvilket fall alltså slutsumman för bostadens iständ-sättande skulle komma att stanna vid	kronor 42,000: —

Hvad särskildt angår den ifrågasatta värmeledningen, har öfverintendentsämbetet erinrat, att till följd af residensbyggnadens betydande längd och de olika lokalernas belägenhet ett eventuellt anordnande af värmeledning äfven inom länsstyrelsens ämbetsrum kunde och måste ske helt och hållet oberoende af värmeledningen för landshöfding-bostaden.

I fråga om sättet för beredande af medel till ifrågavarande arbeten har öfverintendentsämbetet, som med hänsyn till de många kraf, hvilka för de under ämbetets in-seende ställda talrika fastigheters nödiga vård och underhåll måste tillgodoses, ansett uppenbart, att ett så betydande belopp, som för nu förevarande ändamål erfordrades, icke kunde utgå af det ordinarie anslaget till byggnader och reparationer, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte till innevarande års Riksdag aflåta nådig proposition om anvisande på extra stat för år 1908 af ett anslag å 42,000 kronor för iständsättande af ifrågavarande boställslägenheter i hufvudsaklig öfverens-stämmelse med förberörda af öfverintendentsämbetet förordade förslag,

därvid medgifvande syntes böra af Riksdagen utverkas, att anslaget finge redan under detta år disponeras.

Sedermera har emellertid öfverintendentsämbetet i underdånig skrifvelse den 5 innevarande april — under erinran om hvad ämbetet i sin förenämnda skrifvelse den 5 sistlidne februari anfört i fråga om möjligheten att inom den nuvarande residensbyggnaden tillgodose behovet af förbättrade lokaler för länsstyrelsen — för den händelse Kungl. Maj:t skulle pröfva lämpligt att, samtidigt med äskande af anslag för landshöfdingbostadens i Nyköping iordningställande, hos Riksdagen jämväl begära medel för beredande inom residensbyggnaden af rymligare och bättre lokaler för länsstyrelsen, funnit sig böra inför Kungl. Maj:t i detta sammanhang framlägga förslag till lösande äfven af sistnämnda fråga. I anledning häraf hade ämbetet, med begäran om yttrande, tillställt Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Södermanlands län ett af på orten upprättade kostnadsberäkningar åtföljdt, inom ämbetet utarbetadt förslag i ömförmälda syfte. Enligt detta förslag, hvars genomförande beräknats kräfva en kostnad af sammanlagdt 11,500 kronor, skulle landskontoret utvidgas medelst tillägg af de nu till ränteri använda rummen n:ris 17 och 16, det nuvarande rummet för landskamreraren, n:o 28, användas såsom vaktmästarrum och landskamreraren erhålla ett större, med två fönster försedt rum, n:o 30, ränteriet flyttas på andra sidan förstugan, som skulle uppvärmas och förses med vindfång och fönster, samt trappan till öfra våningen — landskansliets lokaler — ombyggas af sten och under densamma inrättas förvaringshvalf. Vidare skulle invid trappan anordnas toalett och passage till landskontorets arkiv samt genom bortrifning af nuvarande trappan i rum n:o 23 beredas ett större rum för länets landtmäterikontor med ingång och förstuga å den plats, där den sydligaste inkörsporten å residensets östra sida nu vore belägen. Slutligen skulle, med användande af förut ömförmälda, till landshöfdingens disposition nu upplåtna utrymmen n:ris 87 och 88, rymliga arkiv för landtmäterikontorets räkning inredas under de nuvarande arkiven, tillhörande landskansliet, hvarjämte plats för värmeledning skulle anordnas.

Öfver detta förslag har såväl tillträdande boställshafvaren som Kungl. Maj:ts befallningshafvande lämnats tillfälle att yttra sig.

I afgifvet yttrande har den förre förklarar sig villig att, i händelse länsstyrelsens ämbetslokaler komme att förändras i hufvudsaklig öfverensstämmelse med nämnda förslag, afstå från dispositionsrätten till dels de med n:ris 87 och 88 betecknade vedbodarna och

dels, för att läggas till landskansliets lokaler, de båda med n:ris 38 och 39 utmärkta rummen i våningen en trappa upp, hvilka för närvarande tillhörde landshöfdingens boställsvåning.

Vidare har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i skrifvelse den 3 innevarande april yttrat sig öfver förslaget och därvid såsom hufvudsakliga olägenheterna af tjänsterummens nuvarande anordning framhållit, att landskansliet saknade nödigt utrymme, särskildt genom bristen på lämpligt rum åt länsnotarien; att å landskontoret landskontoristernas rum äfven måste användas till vaktmästarrum och genomgångsrum icke blott till landskamrerarens och länsbokhållarens rum utan äfven till landtränteriet; att förbindelsen mellan kontoret och en stor del af dess arkiv m. m. ginge öfver landskamrerarens eller länsbokhållarens rum; samt att landtränteriets lokal vore kall och osund. Dessa olägenheter skulle, enligt hvad föreslaget blifvit, afhjälpas på det sätt, att åt landskansliet bereddes ökadt utrymme genom att dit lägga två mindre, å byggnadens norra sida belägna rum, hvilka nu tillhörde landshöfdingens boställsvåning; att landtränteriet flyttades till en del af den lokal, som nu upptoges af landtmäterikontoret; samt att genom en del andra anordningar särskildt vaktmästarrum för landskontoret bereddes äfvensom i öfrigt sådant läge af de olika arbetslokalerna erhöles, att störande öfvergång så mycket som möjligt måtte kunna undvikas.

För att emellertid de afsedda förbättringarna verkligen skulle vinnas genom de ändringar och omflyttningar, som sålunda föreslagits, ansåge Kungl. Maj:ts befallningshafvande för sin del synnerligen önskvärdt, att genom inskränkningar af det utrymme, som beräknats till förstugor och trappor, genom uppförande af trapptorn eller andra lämpliga anordningar åstadkommes bekväma förbindelser dels mellan landskansliets alla rum sinsemellan, dels mellan landskontoret och landtränteriet och dels slutligen mellan länsstyrelsens båda hufvudafdelningar, landskansliet och landskontoret. Därest sådana ändringar i förslaget kunde vidtagas, att nu antydda önskemål uppnåddes, ansåge Kungl. Maj:ts befallningshafvande, att genom detta förslags utförande de väsentliga bristerna hos de nuvarande tjänstelokalerna skulle blifva afhjälpta och lokalerna så lämpliga, som den nuvarande residensbyggnaden kunde antagas medgifva.

Efter ompröfning af de från Kungl. Maj:ts befallningshafvandes sida sålunda gjorda inkast mot öfverintendentsämbetets förberörda förslag och de erinringar, som framstälts beträffande de för landskansliet anvisade lokalerna, har, på sätt öfverintendentsämbetet i sin underdåniga

skrifvelse den 5 innevarande april anført, ämbetet — som hölle före, att fördelen af det ifrågställda utbyggandet af trapptorn icke skulle uppväga den därmed förenade betydande kostnad och att ett sådant utbyggande icke heller vore behöfligt — modifierat sitt nyss nämnda förslag och äfven vidtagit ändring hvad anginge landskanslielokalerna. Ämbetet har sålunda å de modifierade planritningarna — enligt påteckning utförda i april 1907 — låtit dels, för ett bättre förmedlande af förbindelsen mellan landskansliet och landskontoret, anbringa en ny, till sitt läge i förhållande till en för närvarande befintlig, men enligt ämbetets ändringsförslag borttagen spiraltrappa något förändrad sådan trappa mellan det ifrågasatta nya vaktmästarrummet n:o 28 i botten-våningen och rummet n:o 40 i våningen en trappa upp, dels ock, för underlättande af samfärdseln mellan landskansliets olika rum, utmärka en passage från vaktmästarrummet n:o 42 till de väster om detsamma belägna tjänsterummen. Hvad åter anginge den därjämte önskade lättare förbindelsen mellan landskontoret och landträneriet, syntes, anföra ämbetet vidare, någon sådan näppeligen låta sig genomföras. I detta afseende vore för öfrigt att uppmärksamma, att, medan enligt förevarande förslag nämnda båda afdelningar inom länsstyrelsen skildes allenast genom en uppvärmd förstuga, landskontoren och landtränerierna i Vänersborg, Mariestad och Gäfle vore belägna i skilda våningar utan annan förbindelse än hufvudtrapporna och i Östersund till och med i olika byggnader; i Visby, Karlskrona, Halmstad, Göteborg och Umeå voro de åtskilda medelst förstugor eller korridorer.

Komme nu länsstyrelsens i Södermanlands län alla lokaler att, i enlighet med hvad ämbetet ifrågställt, försättas i ett tidsenligare och rymligare skick, ansåge ämbetet också, att desamma borde — jämväl till förminskande af den förut antydda eldfarligheten hos byggnaden i fråga till följd af anordnandet af skorstensstockarna — förses med värmeledning. Enligt från ingenjören H. Theorell infordrad uppgift skulle anläggningskostnaden för en dylik ledning komma att uppgå till ett belopp, ej öfverstigande 9,000 kronor.

I sammanhang därmed att residensbyggnaden blefve till hela sitt inre i under förhanden varande förhållanden görligaste mån — och, enligt ämbetets mening, äfven på ett tillfredsställande sätt — förbättrad och iståndsatt, syntes rimligtvis samtidigt också dess yttre böra undergå en välbehöflig reparation genom vattnifning och affärgning af husets fasader, anbringande af nya yttertrappor och fönsterbleck jämte bågar i tvenne fönster, äfvensom målning af dörrar, fönster, plank och staket m. m., allt åtgärder, hvilka på grund af bristande tillgång hos till

ämbetets disposition stående ordinarie anslagsmedel blifvit af ämbetet uppförda i tredje klassen af det generalförslag rörande reparationer och underhåll af kronans under ämbetets inseende ställda hus och byggnader i landsorten, som ämbetet den 12 nästlidne mars afgifvit, och hvilka åtgärder förty icke, därest särskilda medel ej blefve för ändamålet anvisade, kunde på samma gång som de inre reparationsarbetena komma till utförande.

Hvad kostnaden för samtliga arbeten å länsresidenset i fråga vidkomme, har öfverintendentsämbetet erinrat, *dels* att kostnaden för de i ämbetets förberörda skrifvelse af den 5 februari 1907 omförmälda arbeten bestege sig till kronor 42,000: —

dels och att de inom landskontorets, landtränteriets och landtmäterikontorets lokaler af ämbetet föreslagna åtgärder betingade, jämlikt förut åberopadt kostnadsförslag, ett belopp af » 11,500: —

Enligt hvad ett ämbetets underdåniga skrifvelse den 5 innevarande april vidlagdt, inom ämbetet uppgjort kostnadsförslag närmare utvisade, borde till förenämnda båda summor läggas:

1:o) för ändring och komplettering af elektriska belysnings- och ringledningar, vissa arbeten inom landskansliets lokaler, däribland upptagning af dörrar och anbringande af ny spiraltrappa m. m., tillhopa » 2,305: —

2:o) för anordnande af värmeledning i ämbetslokaler » 9,000: —

3:o) för nödiga grundförstärkningar » 3,000: —

4:o) för förut angifna yttre reparationer, tillsammans » 2,881: 52

5:o) för arfvoden och oförutsedda utgifter ytterligare, förslagsvis » 2,313: 48

hvadan det extra anslag, som vore erforderligt för iståndsättande af länsresidenset i Nyköping i

dess helhet syntes böra beräknas till kronor 73,000: —

De nuvarande anordningarna inom länsresidensbyggnaden i Nyköping äro, såsom af den lämnade utredningen framgår, långt ifrån tillfredsställande. Å ena sidan äro de åt landshöfdingen upplåtna lägenheter i behof af en grundlig och tidsenlig ominredning. Å andra sidan lämna länsstyrelsens ämbetslokaler åtskilligt öfrigt att önska ej blott i fråga om inredning utan jämväl beträffande de särskilda afdel-

*Departements-
chefens
yttrande.*

ningarnas utrymme och inbördes läge. Härtill kommer, att rökgångsanordningarna inom byggnaden i dess helhet äro så anordnade, att afsevärdt obehag för de i lägenheten vistande därpå förorsakas och eldfara ej heller är utesluten.

Att, såsom länsstyrelsen ifrågasatt, för undanröjande af samtliga omförmälda olägenheter uppföra ny residensbyggnad, synes mig af skäl, öfverintendentsämbetet anfört, icke böra ifrågakomma. Å andra sidan lär det vara mindre lämpligt att till undvikande af en utgift, som i allt fall i en snar framtid måste göras, för tillfället inskränka ominredningsarbetena till de åt landshöfdingen upplåtna lägenheter. För en fullständig ominredning af residensbyggnaden redan nu förefinnas, synes det mig, utom ämbetslokalernas egna bristfälligheter, äfven andra vägande skäl. Till förekommande af den eldfara, som, enligt hvad upplyst blifvit, har sin orsak i de nuvarande rökgångsanordningarna, torde nämligen under alla förhållanden nödiga anordningar böra vidtagas. Detta torde lämpligast kunna ske medelst anbringande af värmeledning såväl i landshöfdingbostaden som ock i länsstyrelsens lokaler. I fråga om sistnämnda lokaler förestår alltså i hvarje fall ett ganska ingripande ändringsarbete. Med afseende härå synes det ekonomiskt fördelaktigare att utföra detta arbete i sammanhang med en ändå inom kort oundviklig ominredning af ämbetslokalerna än att å skilda tider verkställa ominredningen och anordna värmeledningen. För ett ändamålsenligt genomförande af denna ominredning måste emellertid tagas i anspråk vissa af landshöfdingen nu disponerade rum och andra utrymmen. Den omreglering af lägenheterna inom länsresidensbyggnaden, som alltså måste i och för ominredningen vidtagas, kan gifvetvis lättare verkställas före än efter det landshöfdingens boställslägenheter blifvit för hans räkning iståndsatta.

Genomförande af en lämplig och tidsenlig anordning af de skilda lägenheterna stöter visserligen på åtskilliga svårigheter. Dessa svårigheter synas mig dock i det inom öfverintendentsämbetet uppgjorda förslaget hafva blifvit på ett i det hela taget tillfredsställande sätt öfvervunna.

Vid genomförande af den utaf ämbetet föreslagna planen för användning af utrymmena inom byggnaden skulle beredas en tidsenligt och ändamålsenligt inredd bostad åt landshöfdingen. Genom boställshafvarens erbjudande att afstå ett par af de till landshöfdingbostaden nu hörande rum skulle denna visserligen något minskas, men torde densamma i allt fall erbjuda fullt tillräckligt utrymme äfven för en landshöfding med större familj.

Bland de i det uppgjorda förslaget upptagna arbeten inom landshöfdingbostaden förekomma emellertid några, hvilka synas mig icke böra komma till utförande. Såsom af handlingarna framgår, synes nuvarande boställshafvaren, landshöfdingen Reuterskiöld, hafva tänkt sig, att, därest, på sätt förslaget afser, attikvåningen, hvilken enligt meddeladt nådigt tillstånd af förutvarande boställshafvare uthyrts, blefve inredd till sofkammarvåning för landshöfdingens och hans familjs behof, en del rum i västra flygelbyggnaden, som af landshöfdingens företrädare användts för dylikt ändamål, i stället skulle kunna af landshöfdingen uthyras, och därför ifrågasatt sådan inredning af dessa rum, att desamma blefve afskilda såsom särskild lägenhet från landshöfdingens bostad i öfrigt. Till de för sådant ändamål föreslagna inredningsarbeten, hvilka emellertid äro af ringa omfattning, höra igensättning af dörren mellan rummet n:o 54 och landshöfdingens salong n:o 53 samt inredande af rummet n:o 67 till kök. Då det icke synes böra ifrågakomma, att statsverket skulle vidkännas kostnad allenast för beredande af möjlighet till uthyrande af en del af boställsvåningen, torde emellertid dessa arbeten böra ur förslaget utgå.

Mot de af öfverintendentsämbetet i dess underdåniga skrifvelse den 5 innevarande april förordade förslag till ominredning af länsstyrelsens ämbetslokaler har jag icke någon anmärkning att framställa. Genom desamma, enligt hvilka de af landshöfdingen nu disponerade utrymmena n:ris 87 och 88 skulle inredas till arkiv åt landtmäterikontoret och omedelbarligen förbindas med östra delen af nedra våningen i hufvudbyggnaden, synas mig alla befogade kraf på ökad utrymme för och förbindelser emellan länsstyrelsens olika afdelningar blifva behörigen tillgodosedda.

I sammanhang med den omfattande förändring i residensbyggnadens inredning, som sålunda föreslagits, synes ock lämpligen behöflig reparation och uppsatsning af byggnadens yttre m. m. böra vidtagas.

Emot de för nu ifrågavarande byggnadsarbeten och öfriga anordningar gjorda kostnadsberäkningar har jag icke funnit annat att erinra, än att den beräknade kostnaden för de förut omförmälda arbeten, hvilka skulle åsyfta att inreda en del rum i våningen en trappa upp såsom särskild, från landshöfdingens bostad afskild lägenhet, bör utgå. Då emellertid kostnaden härför endast uppgår till ett jämförelsevis obetydligt belopp, torde uteslutandet af nämnda arbeten icke böra verka till rubbning i den beräknade kostnadssumman i dess helhet.

Kostnaderna för länsresidensets ominredning och istandsättande

skulle enligt de af öfverintendentsämbetet kompletterade beräkningar, oafsedt kostnaden för värmeledning, uppgå		
för boställslägenheterna, inbegripet reparationer i de till öfverförande till länsstyrelsens ämbetslokaler afsedda rummen n:ris 38 och 39, till sammanlagdt	kronor	35,000: —
och för länsstyrelsens ämbetslokaler till	„	13,805: —
hvertill kommer kostnaden för förstärkning af byggnadens grund samt för utvändig reparation af residenset	„	5,881: 52
Om härtill lägges förenämnda af öfverintendentsämbetet till arfvoden och oförutsedda utgifter beräknade belopp, eller	„	2,313: 48
skulle således hela ifrågavarande kostnad uppgå till	kronor	57,000: —
Kostnaden för anordnande af värmeledning i ämbetslokalerna och i landshöfdingbostaden skulle därjämte, som nämndt, betinga en kostnad af sammanlagdt	„	16,000: —.

I nådig proposition den 8 nästlidne mars angående anslag till inståndsättande af de åt landshöfdingen i Jönköpings län anvisade boställslägenheter m. m. afsågs jämväl att med anlitande af statsanslag anordna värmeledning i samma lägenheter. Vid tillstyrkandet af sagda proposition framhöll jag, att såsom ett allmänt villkor för värmelednings anordnande i boställslägenheter syntes böra uppställas, att boställshafvare, där ej alldeles särskilda förhållanden kunde påkalla en annan anordning, skulle själf vidkännas de kostnader, som följde med värmeledningens införande i boställslägenheterna. Staten såsom byggnadens ägare skulle sålunda visserligen utföra och i första hand bekosta nämnda anordning, men statens kostnader till såväl kapital som ränta till statsverket af boställets innehafvare återgäldas. Ett sådant tillvägagångssätt synes ock böra vinna tillämpning i nu förevarande fall. Landshöfdingen Reuterskiöld har ock, såsom redan förut nämnts, förklarar sig villig att åtaga sig en dylik återbetalningsskyldighet.

Enligt en af öfverintendentsämbetet uppgjord, af boställshafvaren godkänd plan för förräntning och amortering af kostnaderna för värmeledningen inom boställslägenheterna, hvilka kostnader, enligt hvad redan angifvits, beräknats till 7,000 kronor, skulle amorteringstiden sättas till femton år och, med beräkning af 4 procent ränta å anläggningskostnaden, annuiteten uppgå till 629 kronor 59 öre. Mot denna amorteringsplan synes icke något vara att anmärka; och torde härvid, liksom i fråga om den föreslagna värmeledningen i länsresidenset i Jönköping,

amorteringstiden lämpligen böra taga sin början omedelbart efter det värmeledningens blifvit behörigen utförd och afsynad, samt annuiteten till landtränteriet halfårsvis inbetalas med hälften den 1 april och hälften den 1 oktober. Kostnaden för boställslägenheternas uppeldning bör naturligen boställshafvaren själf vidkännas.

Som nämnt, skulle kostnaderna för ifrågavarande reparations- och ominredningsarbeten uppgå till sammanlagdt 57,000 kronor och kostnaderna för anordnande af värmeledningarna till 16,000 kronor, eller sålunda tillhoppa till 73,000 kronor. Detta belopp är emellertid alltför betydande för att, utan åsidosättande af andra nödvändiga underhållsarbeten å kronan tillhöriga byggnader, kunna bestridas af det ordinarie anslaget till byggnader och reparationer. Det synes därför icke förefinnas annan utväg än att för nu ifrågavarande ändamål hos Riksdagen begära ett särskildt anslag.

Då det tydligen är önskvärdt, att arbetena snarast möjligt måtte kunna komma till utförande, synes därvid tillika framställning böra göras om rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

I anslutning till hvad sålunda anförts hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen att dels för iståndsättande och ominredning af länsresidensbyggnaden i Nyköping i hufvudsaklig öfverensstämmelse med förenämnda af öfverintendentsämbetet i underdåniga skrivelser den 5 februari och den 5 april innevarande år förordade förslag med den af mig tillstyrkta jämkning dels ock för anordnande inom samma byggnad af värmeledning såväl i landshöfdingens boställslägenheter som ock i länsstyrelsens ämbetslokaler å extra stat för år 1908 anvisa ett anslag af 73,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera beloppet.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle nådig proposition i ämnet af den lydelse, bilagan litt... vid detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:
Karl Skogman.
